

ДОВІДКА
ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ САМООЦІНЮВАННЯ ЗА НАПРЯМОМ
«СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ в 2023 - 2024 н.р.»
по Щербинецькій гімназії

РЕЗУЛЬТАТИ САМООЦІНЮВАННЯ ЗА НАПРЯМОМ

Напрямок 2. Система оцінювання здобувачів освіти

1. *Наявність відкритої, прозорої і зрозумілої для здобувачів освіти системи оцінювання їх навчальних досягнень*

► **Критерій 2.1.1. Отримання інформації про критерії, правила та процедури оцінювання навчальних досягнень учнів**

У Щербинецькій гімназії здобувачі освіти отримують від педагогічних працівників інформацію про критерії, правила та процедури оцінювання навчальних досягнень.

Ми використовуємо єдині підходи до оцінювання навчальних досягнень учнів:

- Вимоги до оцінювання результатів навчання здобувачів освіти визначаються з урахуванням компетентнісного підходу до навчання, в основу якого покладено ключові компетентності;
- Оцінювання здобувачів освіти ґрунтується на позитивному підході, що, передусім, передбачає врахування рівня досягнень учнів.
- Система оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти включає критерії, правила і процедури, за якими здійснюється оцінювання. Розроблення, оприлюднення та інформування про критерії оцінювання робить процес оцінювання прозорим і зрозумілим для всіх учасників освітнього процесу.

Система оцінювання навчальних досягнень учнів:

- має у своїй основі чіткі і зрозумілі вимоги до навчальних результатів;
- дозволяє гарантовано досягти і перевищити результати;
- заохочує учнів апробувати різні моделі досягнення результату без ризику отримати за це негативну оцінку;
- дає можливість розвивати в учнів впевненість у своїх здібностях і можливостях;
- використовує самооцінювання і взаємооцінювання як важливий елемент навчальної діяльності.

Система оцінювання у гімназії забезпечує інформування учнів про критерії оцінювання та розуміння, як і за що їх оцінюють.

Процес інформування і оприлюднення критеріїв для здобувачів освіти розпочинається із Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів, затверджених Міністерством освіти і науки України. При цьому учителі гімназії керуються чинними нормативними документами.

Дані критерії оцінювання, запропоновані МОН, є загальними для всіх учителів і використовуються як основа, за допомогою якої вибудовується система оцінювання у закладі. При виконанні обов'язкових видів роботи учителі користуються розробленими критеріями оцінювання навчальних досягнень учнів, які ґрунтуються на критеріях, затверджених МОН, а також враховують особливості вивчення теми, освітню програму, компетентнісний підхід до викладання предмету (курсу), організаційну форму проведення навчального заняття, індивідуальні та вікові психофізіологічні особливості дитини. Інформація про Критерії оцінювання доноситься учителями до учнів та батьків у різних формах: в усній формі, шляхом розміщення на інформаційних стендах у класах.

Адміністрація гімназії здійснює контроль за системою оцінювання учителів через спостереження за проведенням навчальних занять, вивчення оприлюднених критеріїв оцінювання, розглядаючи дане питання на засіданнях методичних об'єднань. Ознайомлення батьків і учнів з правилами і процедурами оцінювання завжди відбувається на початку навчального року і впродовж навчального року на початку вивчення кожної теми.

Для кожного предмету учителями – предметниками підготовлено необхідні пам'ятки щодо Критеріїв оцінювання учнів у закладі освіти. Формуючи систему оцінювання у гімназії, педагогічний колектив керується тим, що оцінка має стимулювати учнів до навчання, а не використовуватись для покарання.

Як було оцінено виконання даного критерію

Для оцінки виконання даного критерію було вивчено такі питання:

- Чи оприлюднена у гімназії інформація про Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів?
- Чи систематично інформуються учні про Критерії оцінювання навчальних досягнень при виконанні обов'язкових видів роботи, різних організаційних формах навчальних занять?
- Чи вважають учні оцінювання навчальних досягнень у закладі освіти справедливим?
- Чи поінформовані учні і батьки про правила і процедури оцінювання з предмету або курсу (спецкурсу, курсу за вибором)?

Методи збору інформації, які було використано

- Спостереження (за проведенням навчальних занять).
- Опитування (анкетування учнів).
- Вивчення документації (оприлюднені критерії оцінювання)

Результати опитування вчителів

(у опитуванні брали участь 14 педагогічних працівників гімназії)

Які критерії оцінювання Ви використовуєте для предмету (предметів), які викладаєте?

№ з/п	Перелік тверджень	Кількість чоловік	%
	розробляю самостійно для кожного обов'язкового виду роботи	10	71
	використовую критерії, розроблені іншими педагогами	8	57
	використовую критерії, запропоновані МОН	14	100
	вважаю, що критерії не потрібні для оцінювання результатів навчання учнів.	--	--

Як учні дізнаються про критерії, за якими Ви оцінюєте їх навчальні досягнення?

№ з/п	Перелік тверджень	Кількість чоловік	%
	інформую здобувачів освіти про критерії оцінювання на початку навчального року	14	100
	розміщую критерії оцінювання на веб-сайті закладу освіти	14	100
	пояснюю здобувачам освіти індивідуально	14	100
	не інформую здобувачів освіти	--	--
	інформую здобувачів освіти про критерії оцінювання перед вивченням кожної теми	14	100

Результати опитування учнів (брало участь 40 учнів)

Ви отримуєте інформацію про критерії оцінювання результатів Вашого навчання (підстави виставлення оцінок)?

№ з/п	Перелік тверджень	Кількість чоловік	%
	від учителів на початку навчального року або семестру	40	100
	під час виконання різних видів робіт на уроках	40	100
	тільки у разі звернення до вчителя	5	7
	не отримую, навіть у разі звернення до вчителя	1	2
	користуюсь інформацією з інтернету	2	3
	у жоден із зазначених способів не отримую	-	-

► Критерій 2.1.2. Реалізація компетентнісного підходу до навчання

У гімназії система оцінювання сприяє реалізації компетентнісного підходу до навчання.

Освітній процес у школі спрямовується на формування і розвиток ключових компетентностей, посилення ролі особистісного чинника в засвоєнні навчального матеріалу.

Учителі гімназії використовують такі підходи до формування критеріїв оцінювання:

- оцінюють не лише результат роботи, але й процес навчання, індивідуальну працю та успіх кожного учня;
- позитивно оцінюють досягнення учнів, незалежно від того, значні вони чи скромні, якщо вони є результатом справжніх зусиль та старань дитини. В цьому є мотивуюча роль оцінювання;
- оцінюють рівень аргументації та уміння учнів висловлювати свою думку.

У системі оцінювання навчальних досягнень учнів у гімназії, крім традиційних, учителі використовували інші творчі види оцінювання, особливо, у 1-6 класах (НУШ) Усі оцінки з навчальних предметів поточні, за семестри, за рік здійснюється у балах відповідно до критеріїв, затверджених МОН, крім учнів 1-2 класів, які оцінюються вербально, та 3-4 класів, які оцінюються рівнево.

Як було оцінено виконання даного критерію

Для оцінки виконання даного критерію було вивчено такі питання:

- Чи спрямована система оцінювання навчальних досягнень учнів на перевірку рівня оволодіння учнями ключовими компетентностями?
- Чи оприлюднюються учителями критерії оцінювання навчальних досягнень учнів?

Методи збору інформації, які було використано

- Спостереження (за проведенням навчального заняття).
- Вивчення документації (критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти).

► Критерій 2.1.3. Справедливість та об'єктивність оцінювання навчальних досягнень учнів

Учні гімназії у цілому вважають оцінювання результатів навчання справедливим і об'єктивним. Система оцінювання навчальних досягнень учнів сприймається учнями закладу як зрозуміла, чітка і справедлива.

Для того, щоб у закладі система оцінювання сприймалась учнями як об'єктивна і справедлива, зроблено наступне:

1. На основі критеріїв, розроблених МОН, учителі розробляють критерії оцінювання для виконання обов'язкових видів роботи і ознайомлюють з ними учнів.
2. Відбувається обов'язкове оприлюднення критеріїв оцінювання.
3. Впроваджується самооцінювання і взаємооцінювання учнів.
4. Використовується учнівське портфоліо як спосіб оцінювання навчальних досягнень (у початковій школі).
5. Впроваджується формувальне оцінювання.

Педагоги закладу постійно враховують думку учнів та їх батьків щодо системи оцінювання. Це реалізуємо шляхом опитування учнів, а також спілкуванням з батьками, проведення батьківських зборів.

Як було оцінено виконання даного критерію

Для оцінки виконання даного критерію було вивчено такі питання:

- Чи оприлюднені критерії оцінювання навчальних досягнень учнів у гімназії?
- Чи використовується у закладі освіти формувальне оцінювання?
- Чи вважають учні оцінювання їх навчальних досягнень у закладі освіти справедливим?

Методи збору інформації, які було використано

- Опитування (анкетування учнів і батьків).

Результати опитування учнів (брало участь 40 учнів)

Наскільки вчителі справедливо оцінюють Ваші результати навчання?

№	Перелік тверджень	Кількість чоловік	%
	оцінюють справедливо	32	80
	у більшості випадків оцінюють справедливо	8	20
	у більшості випадків оцінюють несправедливо	-	-
	оцінюють несправедливо	-	-

2. Застосування внутрішнього моніторингу, що передбачає систематичне відстеження та коригування результатів навчання кожного здобувача освіти

У гімназії здійснюється аналіз результатів навчання здобувачів освіти. Основним індикатором вимірювання результатів освітньої діяльності учнів школи є навчальні досягнення.

Відбувається постійний моніторинг системи оцінювання навчальних досягнень учнів з боку адміністрації гімназії.

Двічі на рік проводиться підсумковий моніторинг оцінювання результатів навчальних досягнень учнів. Основною метою такого моніторингу є виявлення об'єктивного та раціонального підходу до оцінювання навчальних досягнень учнів з боку вчителя, простеження системності в оцінюванні учнів, динаміки їх навчальних досягнень.

Основні завдання, які вирішуємо за допомогою моніторингу навчальних досягнень учнів:

1. Вивчення якості освітнього процесу.
2. Удосконалення оцінювання навчальних досягнень учнів з окремих предметів.
3. Простеження компетентнісного підходу у системі оцінювання навчальних досягнень учнів.

Для моніторингу системи оцінювання навчальних досягнень учнів використовуємо:

- результати оцінювання навчальних досягнень учнів за результатами 1 і 2 семестрів;
- об'єктивність оцінювання навчальних досягнень учнів (за записами в класних журналах)

У гімназії використовуємо такі способи отримання інформації за результатами моніторингових досліджень, що стосуються системи оцінювання навчальних досягнень учнів:

- аналіз середнього балу класів за підсумками семестрового і річного оцінювання;
- порівняльний аналіз середнього балу навчальних досягнень учнів з окремих предметів.

Результати аналізу моніторингових досліджень розглядаються на нарадах.

Як було оцінено виконання даного критерію

Для оцінки виконання даного критерію було вивчено такі питання:

- Яка освітня мета проведення моніторингових досліджень?
- Чи підготовленні аналітичні матеріали за результатами дослідження?
- Чи прийняті рішення про вдосконалення освітньої діяльності за результатами прийнятих рішень на основі проведених моніторингів?

Методи збору інформації, які було використано

- Вивчення документації (аналітичні звіти, статистичний аналіз, протоколи засідань педагогічної ради).

Критерій 2.2.2. Впровадження у гімназії системи формульовального оцінювання

У гімназії впроваджується система формульовального оцінювання. Учителі, які працюють в 1 – 6 класах, шукають підходи в оцінюванні, які б враховували індивідуальний поступ учня. Тому в освітній процес гімназії впроваджується формульовальне оцінювання. Воно оцінює процес навчання учнів, а не результат.

Особливостями впроваджуваного у гімназії формульовального оцінювання є те, що воно:

- націлене на визначення індивідуальних досягнень кожного учня;
- не передбачає порівняння навчальних досягнень різних учнів;
- застосовує зрозумілі критерії оцінювання, за якими оцінюють учня, він стає свідомим учасником процесу оцінювання і навчання;
- забезпечує зворотний зв'язок – отримання інформації про те, чого учні навчилися, а також про те, як учитель реалізував поставлені навчальні цілі.

У 2023-2024 н р в 1-6 класах учителями впроваджено саме формульовальне оцінювання. Під час спостереження за проведенням навчальних занять було виділено такі аспекти роботи учителів

- визначається, що потребує виправлення або покращення у роботі учня;
- вказують на напрями виправлення помилок та подальшої роботи учня;
- заохочують учнів до роботи в парах та кооперативної (групової) роботи.

Під час впровадження формульовального оцінювання учителі виробляють чіткі критерії оцінювання навчальних досягнень учнів. Зміст цих критеріїв пояснюють учням і батькам зрозумілою і доступною мовою. Критерії оцінювання доводять до відома учнів під час уроків. Також вчителі застосовують спільну з учнями розробку критеріїв оцінювання.

Як було оцінено виконання даного критерію

Для оцінки виконання даного критерію було вивчено такі питання:

- Яка частина учителів використовує формульовальне оцінювання в своїй роботі?
- Які особливості використання формульовального оцінювання в початковій школі?
- Як можна прослідкувати прогрес у навчальних досягненнях учня?

- Які форми роботи використовуються учителями для впровадження формувального оцінювання в освітньому процесі?

Методи збору інформації, які було використано

- Спостереження (за проведенням навчального заняття).

Результати опитування учнів (брало участь 40 учнів)

Наскільки доступно вчителі пояснюють та аргументують виставлення оцінок?

Перелік тверджень	Кількість учнів	%
вчителі ще до початку оцінювання завжди пояснюють, за що я можу отримати ту чи іншу оцінку, а після оцінювання завжди її обґрунтовують	35	87
вчителі, в переважній більшості, пояснюють вимоги до оцінювання, аргументують оцінку лише на моє прохання	3	8
вчителі дуже рідко попередньо пояснюють вимоги до оцінювання, не завжди аргументують оцінку, навіть на моє прохання	2	5
вчителі ніколи не пояснюють вимоги до оцінювання, відмовляються обґрунтувати виставлену оцінку, навіть на моє прохання	-	-

Спрямованість системи оцінювання на формування у здобувачів освіти відповідальності за результати свого навчання, здатності до самооцінювання

► Критерій 2.3.1. Формування у здобувачів освіти відповідального ставлення до результатів навчання

Формування відповідального ставлення до навчання відіграє важливу роль у підготовці учнів до самостійного життя, тому що навчання – головна праця школяра. Однією з ключових компетентностей, яку формують учителі гімназії в учнів, є вміння вчитися впродовж життя.

Розвиток відповідального ставлення у учнів гімназії до навчання здійснюється:

- активізацією участі учнів в організації своєї навчальної діяльності;
- наявністю чітких критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів;
- зосередженням освітнього процесу на оволодіння учнями ключовими компетентностями, а не на відтворенні інформації;
- можливістю вибору учнями власної освітньої траєкторії;
- заохоченням і позитивним оцінюванням роботи учня;

Як було оцінено виконання даного критерію

Для оцінювання виконання даного критерію було вивчено такі питання:

- Чи використовують учителі компетентнісний підхід у роботі?
- Чи проводиться в гімназії системна профорієнтаційна робота?
- Чи розглядається дане питання під час проведення виховних заходів, батьківських зборів?
- Чи використовують учителі у своїй роботі чіткі і зрозумілі критерії оцінювання навчальних досягнень учнів?

Методи збору інформації, які було використано

- Вивчення документації (річний план роботи).
- Спостереження (за навчальними та виховними заняттями).
- Опитування (анкетування учнів).

Результати опитування учнів (брало участь 40 учнів)

Ваша думка вислуховується і враховується учителями під час проведення уроків?

Перелік тверджень	Кількість чоловік	%
так, враховується з більшості навчальних предметів	22	55
враховується з окремих навчальних предметів	15	37
більшість вчителів нав'язують свою думку як єдино правильну	2	5
думка учнів практично не враховується	1	3

Від кого (чого) залежать Ваші результати навчання?

(можна обрати декілька варіантів відповідей)

Перелік тверджень	Кількість	%
-------------------	-----------	---

	чоловік	
виключно від моєї праці та наполегливості	35	87
від моєї праці та батьків, які мотивують мене до навчання	40	100
від рівня викладання	40	100
від більш поблажливого ставлення вчителів	5	12
від моїх однокласників, які допомагатимуть мені на уроках та з домашніми завданнями	10	25

► **Критерій 2.3.2. Впровадження самооцінювання та взаємооцінювання здобувачів освіти**

Щербинецька гімназія забезпечує самооцінювання та взаємооцінювання здобувачів освіти під час здійснення освітнього процесу. Учителі школи працюють над формуванням особистості у процесі самостійно організованої діяльності (праці, самонавчання, самовиховання, самооцінювання) , здійснюють кваліфіковане педагогічне керівництво даним процесом.

Учителі гімназії використовують формувальне оцінювання, під час якого застосовуються прийоми самооцінювання та взаємооцінювання. Під час застосування самооцінювання і взаємооцінювання дітей вчать об'єктивно оцінювати себе, маючи цілі, яких вони повинні досягти в процесі навчання, та зрозумілі критерії оцінювання, оцінювати власну компетентність, реагувати у відповідь, сприймати оцінку інших та обговорювати її, самостійно регулювати власну навчальну діяльність.

Учителі закладу для розвитку навичок самооцінювання/взаємооцінювання навчальної діяльності дитини:

- регулярно нагадують учням про цілі і критерії оцінювання;
- планують при проведенні навчальних занять час для самооцінювання/взаємооцінювання;
- оприлюднюють мету навчального заняття, критерії оцінювання навчальних досягнень.

Дане питання розглядалось на методичних нарадах вчителів, вивчалось у структурі роботи методичних об'єднань.

Як було оцінено виконання даного критерію

Для оцінки виконання даного критерію було вивчено такі питання:

- Чи розглядалось дане питання в структурі методичної роботи, у процесі співпраці учителів?
- Яка частка учителів закладу освіти застосовує самооцінювання і взаємооцінювання учнів?
- Чи наявні у закладі освіти чіткі критерії навчальних досягнень?
- Чи надають учителі допомогу учням у процесі самооцінювання навчальної діяльності учнів?

Методи збору інформації, які було використано

- Спостереження (за проведенням навчального заняття).
- Опитування (анкетування педагогічних працівників, учнів)

Результати опитування вчителів (у опитуванні брали участь 14 вчителів)

Для оцінювання здобувачів освіти Ви використовуєте: (можна обрати кілька варіантів відповідей)

№ з/п	Перелік тверджень	Кількість чоловік	%
1	поточне	10	71
2	формувальне	10	71
3	самооцінювання учнями	12	85
4	взаємне оцінювання учнів	10	71
5	підсумкове	14	100
6	інше	-	-

Висновок: Напрямок «Система оцінювання здобувачів освіти» відповідає вимогам достатнього рівня